

УДК 378.147.091.33

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/71-2-36>

Лариса КАЛІНІНА,
 orcid.org/0000-0002-1106-7329
 кандидат педагогічних наук, професор,
 професор кафедри міжкультурної комунікації та інішомовної освіти
 Житомирського державного університету імені Івана Франка
 (Житомир, Україна) prof.kalinina@gmail.com

Наталія ПРОКОПЧУК,
 orcid.org/0000-0001-6609-8109
 кандидат педагогічних наук, доцент,
 доцент кафедри міжкультурної комунікації та інішомовної освіти
 Житомирського державного університету імені Івана Франка
 (Житомир, Україна) natalkapetr@gmail.com

МОВНА І МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НОВОГО ПОКОЛІННЯ НА ОСНОВІ МЕТОДИЧНОГО СИНЕРГІЗМУ

У статті розглядається актуальне питання мовної та методичної підготовки майбутніх вчителів іноземних мов у вищих навчальних закладах в умовах глобалізації та діджиталізації. Автори зазначають необхідність формування компетентних та конкурентоспроможних фахівців, здатних адаптуватися до швидких змін у сучасному світі, аргументують необхідність перегляду традиційних підходів та методів навчання, особливо в контексті мультифокальності освітніх цілей та потреб майбутніх вчителів, і пропонують використання методу методичного синергізму у якості вирішення даного питання. Дослідницями наводиться визначення методичного синергізму, який розглядається як засіб синтезу різних підходів до навчання та викладання, та аргументується його ефективність через спроможність створювати умови для розвитку критичного, латерального та творчого мислення майбутніх вчителів іноземної мови. Проаналізувавши наявні в методиці викладання іноземних мов підходи навчання, автори зазначають, що, незважаючи на переваги кожного підходу, на сучасному етапі розвитку навчання іноземних мов, відомому як *Post-Method Era*, жоден з них не може повністю вирішити завдання багатоцільового навчання. Таким чином, запропонована ідея методичного синергізму, спрямована на поєднання ефективних елементів різних підходів для досягнення більшої ефективності навчання іноземних мов. Описавши континіум професійно-методичної підготовки вчителів іноземних мов нового покоління, було запропоновано проблемні технології та різні види кейсів для розвитку мовної та методичної підготовки майбутніх вчителів: практичні, аналітичні навчальні, компаративно-дослідні. Навівши переконливі результати дослідження серед студентів та викладачів Житомирського державного університету імені Івана Франка автори підтверджують успішність методу методичного синергізму до організації навчання та методичної підготовки майбутніх вчителів іноземної мови. Висновки обґрунтовують доцільність подальших досліджень з розширення змісту методичного синергізму та інтеграції нових методів у навчальний процес.

Ключові слова: методичний синергізм, майбутній вчитель іноземної мови, професійно-значущі вміння, континіум професійно-методичної підготовки, методичні кейси.

Larysa KALININA,
 orcid.org/0000-0002-1106-7329
 Candidate of Pedagogical Sciences,
 Professor at the Department of Cross-Cultural Communication and Foreign Languages Education
 Zhytomyr Ivan Franko State University
 (Zhytomyr, Ukraine) prof.kalinina@gmail.com

Nataliya PROKOPCHUK,
 orcid.org/0000-0001-6609-8109
 Candidate of Pedagogical Sciences,
 Associate Professor at the Department of Cross-Cultural Communication and Foreign Languages Education
 Zhytomyr Ivan Franko State University
 (Zhytomyr, Ukraine) natalkapetr@gmail.com

LINGUISTIC AND METHODOLOGICAL PREPARATION OF THE NEW GENERATION FUTURE/PRE-SERVICE FOREIGN LANGUAGE TEACHER BASED ON METHODOLOGICAL SYNERGY

The article addresses the topical issue of linguistic and methodological preparation of future teachers of foreign languages in higher education institutions in the context of globalization and digitalization. The authors emphasize the need to develop competent and competitive professionals capable of adapting to rapid changes in the modern world. They argue for the necessity to reconsider traditional approaches and teaching methods, especially in the context of the

multifocality of educational goals and the needs of future teachers, and suggest the use of the methodological synergy method as a solution to this problem.

The researchers provide a definition of methodological synergy, viewing it as a means of synthesizing various approaches to learning and teaching, and justify its effectiveness in creating conditions for the development of critical, lateral, and creative thinking to future foreign language teachers. Analyzing existing teaching approaches in foreign language methodology, the authors note that, despite the advantages of each approach, in the current stage of foreign language education known as the Post-Method Era, none of them can fully address the challenges of multilateral learning. Thus, the suggested idea of methodological synergy aims to combine effective elements of different approaches to achieve greater efficiency in foreign language education.

Describing the continuum of professional-methodological training for teachers of the new generation, the authors suggest problem-based technologies and various types of cases for the development of linguistic and methodological preparation of future teachers: practical, analytical educational, comparative-experimental. Citing convincing research results among students and faculty at the Zhytomyr Ivan Franko State University, the authors confirm the success of the method of methodological synergy in organizing the education and methodological preparation of future foreign language teachers. The conclusions justify the relevance of further research on expanding the content of methodological synergy and integrating new methods into the educational process.

Key words: *methodological synergy, future foreign language teacher, professionally significant skills, continuum of professional-methodological training, methodological cases.*

Постановка проблеми. Сфера освіти сьогодні знаходиться в епіцентрі змін, продиктованих процесами глобалізації та діджиталізації. В руслі змін, що відбуваються у світі і в Україні, постає питання професійної підготовки спеціалістів нового типу – конкурентоспроможних, компетентних, творчих, здатних критично мислити, аналізувати та швидко і самостійно приймати рішення. Саме підготовка такого професіонала вищого рівня, який володіє усіма вміннями 21 століття, відповідає об'єктивним запитам суспільства і є першочерговим завданням сучасної вищої освіти в Україні.

Разом з тим, здобувачі вищої освіти також реагують на виклики сьогодення. У них з'являються нові інтереси, які не завжди задовольняються підходами та методами, що існують, і які традиційно використовуються у вищих закладах освіти (ЗВО).

Невідповідність об'єктивних потреб суспільства суб'єктивним потребам здобувачів вищої освіти свідчить про необхідність відходу від або видозмінення традиційно прийнятих підходів та методів навчання, їх адаптації та інтеграції, хоча кожний з них має свої чесноти та позитивні якості. Це особливо стосується мовної та методичної підготовки майбутнього вчителя англійської мови, яка в нашій країні вважається мовою ділового спілкування. Мультифокальність освітніх цілей навчання будь-якої іноземної мови, оволодіння вміннями 21 століття, формування здатності брати участь у міжкультурному спілкуванні потребує перегляду існуючих підходів до навчання не тільки іноземної мови, а й методики її викладання. Вчителю сьогодні потрібні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. Сучасним здобувачам вищої освіти, представникам нової генерації вчителів іноземних мов, доведеться на практиці розв'язувати складніші завдання, ніж їх попе-

редникам, а саме: ускладнення змісту навчання іноземної мови; самостійно розв'язувати творчі і дослідницькі завдання в умовах онлайн та змішаного навчання; оволодіння інформаційно-комунікаційними, цифровими та іншими інноваційними технологіями та засобами навчання, новими досягненнями вітчизняного та зарубіжного досвіду у викладанні іноземної мови та розвитку методичної компетентності у стінах ЗВО. Ми припустили, що одним з методів вирішення проблеми, що описується вище, може стати *метод методичного синергізму*, який був запропонований професором Роджерсом, як одним з провідних методів нового мислення.

Метою даної статті є спроба авторів обґрунтувати доцільність методичного синергізму як основи мовної та методичної підготовки вчителя англійської мови у ЗВО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення питання ефективності синергетичного підходу є достатньо поширеним. Втім, переважна частина викладених у сучасній науковій літературі точок зору стосується розробки інтеграційних стратегій та міжпредметних зв'язків. Основу таких досліджень становлять наукові праці Atkinson M., Townsend T., Bates R., Richards K., Rogers T.J., Tosun B.C. та інших зарубіжних вчених, які описують сутність синергізму та особливості його використання в інтеграційному процесі.

Більшість українських учених досліджують методичний потенціал різноманітних підходів і інструментів оцінювання ефектів зовнішнього синергізму (Н. Бреславець, О. Вознюк, В. Кремень, О. Карпова, В. Ткаченко, Г. Шевцова та інші). В роботах вищезгаданих дослідників розглянуто та систематизовано різні підходи до застосування педагогічних технологій в освіті на основі синергізму. На думку В. Кременя педагогічна синергетика дає можливість по-новому підійти до

розробки проблеми розвитку педагогічних систем і педагогічного процесу, розглядаючи їх з позицій відкритості, співтворчості та орієнтації на саморозвиток (Кремень, 2009: 4–9). Вчений вважає, що «синергетика як методологічна парадигма стосується філософії людиноцентризму, яка є виміром сучасної людини. Це означає, що в умовах сучасного інформаційного світу недоцільно користуватися старими методами і моделями, оскільки вони використовуються, як базисні методи лінійного мислення» (Кремень, Ільїн, 2009: 27).

Дана точка зору ще раз підтверджує наше припущення про можливість ефективності методичного синергізму, як синтезу базисних методів лінійного мислення, на основі якого формується мислення більш високого рівня – критичне, латеральне, панорамне та творче.

Проте специфіка предмету «Іноземна мова» потребує оцінювання можливих синергетичних ефектів вже існуючих та загальноприйнятих підходів до навчання іноземних мов і методичного розвитку здобувачів вищої освіти у ВЗО, які виникають внаслідок внутрішніх синергічних перетворень. Тому вважаємо доцільним розглянути їх детальніше.

Виклад основного матеріалу. В науково-методичній літературі 20–21 століть гарно висвітлені підходи навчання іноземних мов, які визначають стратегії навчання та вибір методів навчання. Наведемо нижче існуючі в Україні підходи, узагальнені професоркою С. Ніколаєвою.

Комунікативно-діяльнісний підхід, який здійснюється шляхом мовленнєвої діяльності, за допомогою якої учасники спілкування намагаються вирішувати реальні та уявні завдання. При цьому оволодіння фонетичною, лексичною та граматичною компетентностями спрямоване на їх практичне застосування у процесі спілкування для вирішення комунікативних завдань та намірів спілкування.

Компетентнісний підхід, який переорієнтований з процесу на результат освіти в діяльнісному вимірі, у зміщенні акценту з накопичення нормативно визначених знань, навичок й умінь на формування і розвиток у здобувачів вищої освіти здатності практично діяти, застосовуючи досвід успішних дій у конкретних ситуаціях (Ніколаєва та ін., 2013: 84).

Культурологічний підхід, що передбачає тісну взаємодію мови і культури його носіїв. Результатом навчання є формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності, яка забезпечує використання мови в умовах певного культурного контексту на основі діалогу культур (Ніколаєва та ін., 2013: 86).

Особистісно-орієнтований підхід означає, що в центрі навчання є студент як суб'єкт навчальної діяльності, його індивідуально-психологічні, вікові особливості, а також інтереси та потреби.

Проблемно-орієнтований підхід, при якому проблемна подача матеріалу залучає особистісний потенціал тих, хто навчається, орієнтує на активізацію розумової, творчої та пізнавальної діяльності, розвиток професійного мислення та створення власного мовленнєвого продукту.

Кожний з вищеперерахованих підходів має власні чесноти та переваги, однак, наш власний досвід свідчить про те, що в умовах сьогодення жоден з них не може повністю ефективно вирішити завдання багатоцільового навчання іноземної мови.

Зарубіжні вчені називають сьогоdnішній етап розвитку підходів і методів в навчанні *Post-Method Era (етап після методу)* і вважають, що він вирізняється різноманітністю спрямувань розвитку і використання методів (Rogers, 2000; Tosun, 2009).

Ідея поєднання ефективних для навчання іноземної мови різних підходів отримала назву *Методичного синергізму Роджерса*. Ми поділяємо точку зору вченого, і наші експериментальні дані підтверджують, що на основі інтеграції методів, що мають загальну методологічну основу, створюються умови для більшої ефективності навчання іноземної мови і методики її викладання, в порівнянні із застосуванням одного, навіть найефективнішого методу.

Синергія в перекладі з грецької означає «співробітництво, співдружність», а синергетика – «спільна, сумісна діяльність». На думку дослідників синергетичного підходу в педагогічній науці (В. Кременя, О. Дубасенюк, Г. Шевцової та інших), він проявляється у поєднанні традиційного і інноваційного підходів, в їх взаємодії та взаємодоповненні. Методичний синергізм, який пропонується нами для використання, увібрав в себе всі переваги перерахованих нами підходів у навчанні іноземної мови і, таким чином, сприяв задоволенню потреб студентів в епоху *Post-Method (після методу)*, для якого характерним є множинність пріоритетів в навчанні.

В ННІ іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка був створений *контініум професійно-методичної підготовки вчителя іноземної мови нового покоління*, котрий інтегрував в себе внутрішні синергетичні перетворення в єдиний процес методичного синергізму від першого (бакалаврського) рівня, до другого (магістерського) рівня. Це надало можливості здобувачам вищої освіти визначити інди-

відуальні стратегії та стиль навчання, виходячи з власного рівня володіння іноземною мовою та прийняти самостійне рішення щодо особистої освітньої траєкторії. Роль викладача полягала в тому, щоб забезпечити студентів інструментами для усвідомлення власних потреб і можливостей, допомогти у виборі способів отримання нових знань та переробки вже відомої інформації і її адаптації до нового контексту, підтримувати мотивацію до навчання впродовж життя.

В умовах методичного синергізму і здобувачі вищої освіти, і викладач отримують автономію в своїх діях. Оскільки під час методичних майстерень професійно-методична підготовка ведеться англійською мовою, викладач пропонує студентам ряд когнітивних і метакогнітивних навчальних технологій, які спрямовані на успішне оволодіння ними як англійською мовою, так і професійно значущими вміннями. Академічна автономія студента не обмежується, оскільки він/вона обирає саме ті навчальні технології, які відповідають його/її стилю навчання, або множинним здібностям, що превалюють, а в разі необхідності студент може скористатися додатковими, самостійно знайденими, стратегіями.

Наприклад, при роботі над темою “Developing Reading Competence” в якості мозкового штурму студентам-магістрантам було запропоноване проблемне завдання у вигляді реального кейсу “A novice teacher complains that her learners in the 10th grade don’t like reading and often ignore reading tasks. She tries to motivate them in different ways: giving different kinds of texts, suggesting various activities but there is no result. Learners remain indifferent and unwilling to read. How would you solve this problem to help the novice teacher?”. Даний компонент *проблемно-орієнтованого підходу* дозволяє організувати активну взаємодію студентів з проблемно представленим змістом навчання, в ході якого вони залучаються до об’єктивних протирічч наукового знання та способів їхнього розв’язання, навчаються мислити, творчо засвоювати знання.

У нашому дослідженні формування професійно-значущих методичних вмінь майбутніх вчителів іноземної мови відбувається на основі ряду *проблемних технологій*, а саме:

- **проблемне питання**, яке розглядається, як проблемне завдання, що має на меті підсумок, інтегрування інформації з певної теми, організовує пізнавальний пошук здобувачів вищої освіти, націлює на виявлення та пояснення причинно-наслідкових причин;

- **проблемне завдання**, яке представляє собою реальну типову проблемну ситуацію, що

моделює процес навчання іноземної мови, і вирішення якого можливе при співвідношенні відомого і невідомого та застосування відповідних знань. Інформаційний конфлікт, що виникає при цьому, створює стимул для активізації пізнавального пошуку і визначає предмет і межі пошуку;

- **проблемна ситуація** – це ситуація інтелектуального утруднення, що створена на основі інформаційної прогалини між відомими студентам знаннями і невідомими, та спонукає їх на пошук нового знання з наступним самооцінюванням або рефлексією до власної ролі в методичній події;

- **проблемна дискусія**, що ґрунтується на обміні думками з певної методичної проблеми та передбачає її поглиблений аналіз.

Наш досвід свідчить про те, що застосування вищеперерахованих проблемних технологій тягне за собою інтеграцію найбільш значущих компонентів *комунікативно-діяльнісного підходу*.

Інтерактивне спілкування здобувачів ВЗО в різних режимах – парах, малих групах, командах і всією групою – веде до спільного обговорення проблемної ситуації або питань, участі у проблемних дискусіях, що демонструє їх здатність ефективного функціонування як членів колективу та проявлення власної соціальної автономії. Крім того, наші спостереження довели, що, працюючи в кооперативних групах, багато здобувачів вищої освіти демонструють свої лідерські якості, ефективно використовують власні здібності та можливості, які пропонує сучасний світ, і які є необхідними для вчителя нового покоління. Спільна робота в груповому режимі потребує структурованої співпраці всіх членів групи, взаємодопомоги в процесі навчання, оптимізації, інтеграції та розвитку умінь співробітництва, що вимагає педагогіка партнерства. Разом з тим, в умовах комунікативно-діяльнісного підходу, здобувачі вищої освіти мають можливості побачити та оцінити власні результати оволодіння академічною та професійно-орієнтованою іноземною мовою, вміння рівноправно брати участь в іншомовному спілкуванні, висловлювати власну точку зору, бути «співатором» вирішення проблеми або створення спільного творчого проекту. Іншими словами, студенти оцінюють власну комунікативну компетентність, яка побудована на поєднанні теоретичних знань, практичних навичок й умінь, ставлень, емоцій, здібностей, досвіду іншомовного спілкування, тобто всього того, що вони можуть мобілізувати для активної комунікативної дії.

В світлі *компетентнісного підходу* здобувачі вищої освіти самостійно оцінюють власний рівень іншомовної комунікативної компетентності згідно

дескрипторів – рівнів, зазначених у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти.

Реалізація переваг *особистісно-орієнтованого підходу* забезпечується використанням «*learner-based techniques*» з опорою не тільки на знання і досвід самих здобувачів вищої освіти, а й на їх індивідуальні інтереси та потреби в рамках оволодіння іноземною мовою та обраною професією. Тому, для більш ефективного оволодіння професійно-значущою лексикою та комунікативними одиницями професійного іншомовного спілкування нами були розроблені **кейси** різного типу:

- **практичні кейси** з детальним описом реальних педагогічних ситуацій, які мають місце на уроках іноземної мови або при обговоренні методичних проблем з вчителями, шкільними менторами, однокласниками та з інформативним аспектом, що передбачає пошук відповіді на проблемне питання, і спрямовані на створення нових знань, формування практичних навичок й умінь та розвиток своєрідного професійного світобачення та світоперетворення;

- **аналітичні навчальні кейси**, інформативним аспектом яких є висловлювання вчених-методистів з різними точками зору на одну проблему, відеоролики з виступами відомих вчених, наприклад, Джеремі Хармера, Х'ю Деллара, Стівена Крашена, Скотта Торнберрі та інших, в тандем-режимі з різними поглядами на використання певних технологій, тощо. Робота з таким автентичним матеріалом, на нашу думку, сприяє не тільки накопиченню професійно-орієнтованого мовного та мовленнєвого матеріалу, а й формуванню аналітичних вмінь майбутніх вчителів іноземної мови, здатності порівнювати протилежні точки зору, співвідносити їх з реальною дійсністю, визначати їх ефективність в різних контекстах навчання, тощо.

- **компаративно-дослідні кейси**, які у нашому дослідженні довели ефективність в двох площинах: у формуванні дослідницьких вмінь здобувачів вищої освіти згідно їх інтересів, та формуванні їх лінгвосціологічної компетентності як складової *культурологічного підходу*. В нашому випадку, ми сформулювали кейси на основі результатів оглядової (observation) практики самих студентів, які виявляли труднощі оволодіння учнями ЗЗСО іноземною мовою. Опис таких труднощів в учнів різних вікових категорій склали інформаційно-проблемний компонент кейсу із завданнями провести власні емпіричні дослідження причин виявлення труднощів та розробки технологій їх усунення.

Кейси в руслі *культурологічного підходу* являли собою відео- або вербальну презентацію куль-

турних помилок іноземців в країнах мови, що вивчається, викликаних не знанням маніфестації культури в іноземній мові, які призвели до їх кроскультурного шоку та непорозуміння. Здобувачам вищої освіти пропонувалося не лише діагностувати помилку, запропонувати правильний варіант вербальної комунікативної поведінки, але й надати приклад культурних помилок в моделях вербальної і невербальної поведінки, які роблять іноземці в Україні, та, на їх основі, запропонувати варіанти технологій навчання мови і культури в ЗЗСО. Наша практика спостереження виявила, що робота студентів з такими кейсами значно підвищила їх власний рівень лінгвосціологічної компетентності, що проявлялося в грамотнішому використанні ними ідіоматичних виразів, фразеологічних дієслів та свідчило про свідомий вибір мовного матеріалу для вираження власних комунікативних намірів.

Організувавши мовну та методичну підготовку вчителя іноземних мов на основі вищеописаного методичного синергізму, в рамках нашого дослідження ми звернулися до викладачів кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти ННІ іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка, які займаються методичною підготовкою здобувачів вищої освіти, з метою оцінити ефективність даного підходу з використанням технології ранжування та визначити п'ять найбільш вагомих його переваг, де 1 – найбільш вагома, а 5 – найменш вагома перевага.

На думку респондентів – 98% опитаних – найвагомішою перевагою стало те, що, як студенти, так і викладачі стали рівноцінними учасниками навчального процесу, відповідальними за його успіх. На другому місці – 96% опитаних – була зазначена оцінка автономності викладача, який має можливість вибирати, адаптувати матеріал та технології навчання у відповідності до інтересів, потреб та можливостей студентів групи, в якій він/вона працює. На 3% нижче, проте все-рівно високої оцінки в 93%, отримав той факт, що зміст всіх складників методичного синергізму спрямовано на оволодіння іноземною мовою як в руслі філології, так і в оволодінні професійно-значущими методичними вміннями. Не залишилася поза увагою і самооцінка майбутніми вчителями власних досягнень у формуванні різного роду компетентностей (84%) та підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до усвідомленого оволодіння своєї майбутньої професії (81%). В цілому, всі методисти кафедри позитивно оцінили переваги методичної підготовки студентів на основі методичного синергізму.

Крім того, нам було цікаво дізнатися точку зору здобувачів вищої освіти щодо нового підходу. З цією метою, студентам всіх курсів в кінці кожного семестру ми запропонували тест незакінчених речень з оцінкою даного методу, порівняння відповідей якого надало нам змогу дійти певних висновків. Наведемо приклади деяких найвище оцінених та, на їхню думку, значимих відповідей:

1. *В цілому, я вважаю, що використання методичного синергізму* _____ надає змогу розглянути власну мовну методичну підготовку як співробітництво всіх учасників (74%).

2. *У такому підході мені сподобалося* _____ взаємодія всіх технологій, які використовуються на методичних майстернях (72%); застосування різних видів інтеграції (70%); відсутність «ведучої» ролі викладача (68%); можливість колективного прийняття рішень (65%); приріст комунікативних вмій іншомовного спілкування після роботи з кожним розділом (59%).

3. *У цьому підході мені НЕ сподобалось* _____ складність деяких кейсів, пов'язаних з культурними помилками (41%); об'єм завдань для самостійної роботи (40%); нестача власного досвіду та знань для використання деяких завдань (21%).

4. *Мені здається, що в рамках методичного синергізму має бути більше* _____ кейсів компаративно-

дослідницького характеру (37%); проблемних професійно-орієнтованих дискусій (34%); роботи в командах (27%).

5. *Мені здається, що в запропонованому підході повинно бути менше* _____ роботи з мовними навичками (20%); професійної термінології (16%).

Як бачимо з наведених відповідей здобувачів вищої освіти, підхід мовної та методичної підготовки, що розглядається нами, відповідає потребам студентів; в середньому, ми отримали більш, ніж половину позитивних відповідей. Крім того, методисти кафедри і студенти вказують на зріст результативності в їх мовній та методичній підготовці за рахунок взаємозв'язку та системності у формуванні всіх видів компетентностей одночасно на основі внутрішньої інтеграції та всіх переваг описаних методів іноземної мови.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Наші дослідження виявили, що поєднання «плюсів» кожного з методів, що використовуються в навчанні іноземних мов, і методичної підготовки, традиційних та інноваційних технологій в єдиному методичному синергізмі забезпечує здобувачів вищої освіти інструментами для усвідомлення своїх потреб, вибору власних навчальних технологій, мотивації до навчання впродовж життя.

Подальші дослідження можуть стосуватися розширення змісту методичного синергізму за рахунок інтеграції інших методів та технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вознюк О.В. Синергетичний підхід до професійно-педагогічної підготовки творчого вчителя. *Професійна педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід: Монографія* / За ред. О.А.Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. С. 280-300.
2. Карпова С. Синергетичний підхід у підвищенні якості педагогічних досліджень. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2018. Вип. 1. С. 98-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2018_1_20 (дата звернення: 17.12. 2023).
3. Кремень В. Феномен інновацій. *Вища Освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис*. Київ. 2009. С. 11-16.
4. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Синергетика в освіті : контекст людиноцентризму: монографія. Київ : Педагогічна думка, 2012. 368 с.
5. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика / Бігич О.Б. та ін. ; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
6. Ткаченко Л.І. Синергетичний підхід у педагогіці : нова парадигма. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. Вип.10 (17). 2013. С. 18-21.
7. Шевцова Г. З. Реалізація концепції організованої синергії. Оцінка ефектів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. Вип. 14(4). С. 111-114. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2015_14\(4\)_29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2015_14(4)_29). (дата звернення: 3.01.2024).
8. Цюняк О.П. Синергетичний підхід як методологічна основа дослідження системи професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2020. С. 123-126. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/20/part_3/28.pdf. (дата звернення: 3.01.2024).
9. Dillon, John M. & Long, A. A. (eds.) (1988). *The Question of "Eclecticism": Studies in Later Greek Philosophy*. University of California Press.
10. Rodgers, Ted. (2000). Methodology in the New Millennium. *English Teaching Forum*, 2000. Vol. 38. #2, p.2-13.
11. Richards K. Trends in qualitative research in language teaching since 2000. *Language Teaching*. 2009. 42(2). P. 147-180. doi:10.1017/S0261444808005612
12. Tosun, B. C. (2009). A new challenge in the methodology of the postmethod era. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 5(2).
13. Townsend, Tony & Bates, Richard. (2007). *Teacher Education in a New Millennium: Pressures and Possibilities*. doi:10.1007/1-4020-4773-8_1.

REFERENCES

1. Voznyuk, O.V. (2011) Synerhetychnyy pidkhdid do profesiyno-pedahohichnoyi pidhotovky tvorchoho vchytelya. [Synergetic approach to professional-pedagogical training of a creative teacher] *Profesiyna pedahohichna osvita: akme-synerhetychnyy pidkhdid: Monohrafiya /Za red. O.A.Dubasenyuk. Professional pedagogical education: Acme-synergetic approach.* Zhytomyr: Zhytomyr Ivan Franko State University Press. P. 280-300 [in Ukrainian].
2. Karpova, S. (2018) Synerhetychnyy pidkhdid u pidvyshchenni yakosti pedahohichnykh doslidzhen. [Synergetic approach in improving the quality of pedagogical research] *Naukovyy visnyk Mykolayivs'koho natsional'noho universytetu imeni V. O. Sukhomlyns'koho. Pedahohichni nauky. Scientific Bulletin of Mykolaiv National University named after V.O. Sukhomlynsky. Pedagogical Sciences.* 1, P. 98-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2018_1_20 (last accessed 17.12.2023) [in Ukrainian].
3. Kremen, V. (2009) Fenomen innovatsiy. [The phenomenon of innovation] *Vyshcha Osvida Ukrainy: teoretychnyy ta naukovo-metodychnyy chasopys. Higher Education of Ukraine: Theoretical and Scientific-Methodological Journal.* 11-16 [in Ukrainian].
4. Kremen, V.G., & Ilyin, V.V. (2012) Synerhetyka v osviti: kontekst lyudynotsentryzmu. [Synergetics in education: The context of human-centeredness] *Pedahohichna dumka. Synergetics in education: The context of human-centeredness.* Kyiv: Pedagogical Thought. 279 p. [in Ukrainian].
5. Bigich, O.B., Borisko, N.F., Boretska, G.E., et al. (2013) *Metodyka navchannya inozemnykh mov i kul'tur: teoriya i praktyka / za red. S. Yu. Nikolayevoyi. [Methodology of teaching foreign languages and cultures: Theory and practice/ S.Yu. Nikolaeva (Ed.)].* Kyiv: Lenvit. – Kyiv: Lenvit. 590 p. [in Ukrainian].
6. Tkachenko, L.I. (2013) Synerhetychnyy pidkhdid u pedahohitsi: nova paradyhma. [Synergetic approach in pedagogy: A new paradigm] *Osvita ta rozvytok obdarovanyoi osobystosti. Education and Development of Gifted Personality.* 10 (17), P. 18–21. [in Ukrainian].
7. Shevtsova, G.Z. (2015) Realizatsiya kontseptsiiy orhanizovanoyi synerhiyi. Otsinka efektyv [Implementation of the organized synergy concept. Evaluation of effects] *Naukovyy visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky. Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences.* 14 (4), 111-114. UTL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2015_14\(4\)_29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2015_14(4)_29) (last accessed: 3.01.2024) [in Ukrainian].
8. Tsyunyak, O.P. (2020). Synerhetychnyy pidkhdid yak metodolohichna osnova doslidzhennya systemy profesiynoyi pidhotovky maybutnikh mahistriv pochatkovoyi osvity do innovatsiynoyi diyal'nosti. [Synergetic approach as a methodological basis for studying the system of professional training for future masters of primary education for innovative activities] *Innovatsiyna pedahohika. – Innovative Pedagogy.* #20, P. 123–126. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/20/part_3/28.pdf (last accessed: 3.01.2024) [in Ukrainian].
9. Dillon, John M. & Long, A. A. (eds.) (1988). *The Question of "Eclecticism": Studies in Later Greek Philosophy.* University of California Press.
10. Rodgers, Ted. (2000). *Methodology in the New Millennium.* English Teaching Forum, 2000. Vol. 38. #2, p.2-13.
11. Richards K. Trends in qualitative research in language teaching since 2000. *Language Teaching.* 2009. 42(2). P. 147-180. doi:10.1017/S0261444808005612
12. Tosun, B. C. (2009). A new challenge in the methodology of the postmethod era. *Journal of Language and Linguistic Studies,* 5(2).
13. Townsend, Tony & Bates, Richard. (2007). *Teacher Education in a New Millennium: Pressures and Possibilities.* doi:10.1007/1-4020-4773-8_1.